

**Bendra EDAV ir EDAPP nuomonė
Nr. 1/2021 dėl Europos Komisijos
įgyvendinimo sprendimo dėl
standartinių duomenų valdytojų ir
duomenų tvarkytojų sutarčių
sąlygų**

**Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 7
dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1725 29
straipsnio 7 dalyje nurodytais klausimais**

TURINYS

1	Background.....	3
2	Scope of the opinion	4
3	General reasoning regarding the Draft Decision and the Draft SCCs	4
3.1	General comments.....	4
3.2	Explanation of the methodology applied and structure of the document.....	5
4	Analysis of the Draft Decision and its Annex.....	6
4.1	Main comments on the Draft Decision.....	6
4.1.1	On the scope of the Decision and on the articulation with the other set of Draft SCCs on transfers	6
4.2	Main comments on the Annex to the Commission implementing decision.....	7
4.2.1	Purpose and scope (Clause 1 of the Draft SCCs).....	7
4.2.2	Invariability (Clause 2 of the Draft SCCs)	7
4.2.3	Docking clause (Clause 5 of the Draft SCCs)	7
4.2.4	Obligations of the Parties (Clause 7 of the Draft SCCs)	8
4.2.5	Data Subject rights (Clause 8 of the Draft SCCs).....	10
4.2.6	Annexes to the Draft SCCs	11

Europos duomenų apsaugos valdyba ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas,

atsižvelgdami į 2018 m. spalio 23 d. Reglamento (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (toliau – **ES DAR**), 42 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimą, ypač į jo XI priedą ir 37 protokolą, su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 6 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 154/2018¹,

PRIĖMĖ ŠIĄ BENDRĄ NUOMONĘ:

1 BENDROJI INFORMACIJA

1. Atsižvelgiant į duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo (-ų) santykius tvarkant asmens duomenis, Reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas arba **BDAR**) 28 straipsnyje pateiktos nuostatos, susijusios su konkrečios susijusių šalių sutarties sudarymu, ir privalomos nuostatos, kurios turėtų būti įtrauktos į šią sutartį.
2. Remiantis BDAR 28 straipsnio 3 dalimi, duomenų tvarkytojo atliekamas duomenų tvarkymas reglamentuojamas sutartimi ar kitu teisės aktu pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę, kurie yra privalomi duomenų tvarkytojui duomenų valdytojo atžvilgiu ir kuriuose nustatomi konkretūs šalių sutartinių santykių reguliavimo aspektai. Jie, be kita ko, apima duomenų tvarkymo dalyką ir trukmę, duomenų tvarkymo pobūdį ir tikslą, asmens duomenų rūšį ir duomenų subjektų kategorijas. 28 straipsnio 4 dalyje numatyti papildomi reikalavimai, kai duomenų tvarkytojas konkrečiai duomenų tvarkymo veiklai duomenų valdytojo vardu atlikti pasitelkia kitą duomenų tvarkytoją.
3. Pagal BDAR 28 straipsnio 6 dalį, nedarant poveikio atskirai duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sutarčiai, BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyta sutartis ar kitas teisės aktas visas arba iš dalies gali būti grindžiamas standartinėmis sutarčių sąlygomis. Šios standartinės sutarčių sąlygos turi būti priimtos 3 ir 4 dalyse nurodytais klausimais.
4. BDAR 28 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad Komisija šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais klausimais gali nustatyti standartinės sutarčių sąlygas, laikydamosi 93 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

¹ Šioje nuomonėje daromos nuorodos į valstybes nares turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į EEE valstybes nares.

5. ES DAR nustatomos taisyklės, susijusios su fizinių asmenų apsauga Sąjungos institucijoms ir organams tvarkant asmens duomenis, ir taisyklės, susijusios su laisvu asmens duomenų judėjimu tarp šių institucijų arba kitiems Sąjungoje įsteigtiems gavėjams.
6. ES DAR 29 straipsnio 3, 4 ir 7 dalyse nustatyti panašūs reikalavimai, kaip ir BDAR 28 straipsnio 3, 4 ir 7 dalyse. Tai grindžiama tuo, kad siekiant nuoseklaus požiūrio į asmens duomenų apsaugą visoje Sąjungoje ir laisvo asmens duomenų judėjimo Sąjungoje, kiek įmanoma buvo suderintos valstybių narių viešajam sektoriui taikomos duomenų apsaugos taisyklės ir Sąjungos institucijų, organų, tarnybų ir agentūrų duomenų apsaugos taisyklės.

2 NUOMONĖS DALYKAS

7. 2020 m. lapkričio 12 d. Komisija paskelbė:
 -)] Komisijos įgyvendinimo sprendimo dėl standartinių duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų sutarčių sąlygų Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir Reglamento (ES) 2018/1725 29 straipsnio 7 dalyje nurodytais klausimais projektą (toliau – **Sprendimo projektas**);
 -)] priedo prie Komisijos įgyvendinimo sprendimo dėl standartinių duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų sutarčių sąlygų Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 3 ir 4 dalyse ir Reglamento (ES) 2018/1725 29 straipsnio 7 dalyje nurodytais klausimais projektą (toliau – **Standartinių sutarčių sąlygų projektas**).
8. Tą pačią dieną Europos Komisija taip pat paskelbė Komisijos įgyvendinimo sprendimo dėl standartinių sutarčių sąlygų dėl asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir jo priedo projektą.
9. 2020 m. lapkričio 12 d. Europos Komisija paprašė Europos duomenų apsaugos valdybos (EDAV) ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) pateikti bendrą nuomonę pagal Reglamento (ES) 2018/1725 (ES DAR) 42 straipsnio 1 ir 2 dalis dėl šių dviejų standartinių sutarčių sąlygų ir atitinkamų įgyvendinimo aktų projektų.
10. Aiškumo sumetimais EDAV ir EDAPP nusprendė pateikti dvi atskiras nuomones dėl šių dviejų standartinių sutarčių sąlygų rinkinių.
11. Taigi ši nuomonė apima tik Sprendimo projektą ir Standartinių duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų sutarčių sąlygų BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalyse bei ES DAR 29 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais klausimais projektą.

3 BENDRIEJI ARGUMENTAI, SUSIJĘ SU SPRENDIMO PROJEKTU IR STANDARTINIŲ SUTARČIŲ SĄLYGŲ PROJEKTU

3.1 Bendrosios pastabos

12. Bet kuriuo standartinių sutarčių sąlygų rinkiniu turi būti papildomai patikslintos BDAR 28 straipsnyje ir ES DAR 29 straipsnyje numatytos nuostatos. EDAV ir EDAPP nuomone siekiama užtikrinti nuoseklumą ir BDAR 28 straipsnio tinkamą taikymą, kalbant apie pateiktą Standartinių sutarčių sąlygų projektą, kuris galėtų būti taikomas kaip standartinės sutarčių sąlygos, laikantis BDAR 28 straipsnio 7 dalies ir ES DAR 29 straipsnio 7 dalies nuostatų.

13. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad sąlygos, kuriomis tik pakartojamos BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalių bei ES DAR 29 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos, yra netinkamos, kad sudarytų standartinės sutarčių sąlygas. Todėl Valdyba ir EDAPP nusprendė išnagrinėti visą dokumentą, įskaitant priedus. Valdybos ir EDAPP nuomone, sutartimi pagal BDAR 28 straipsnį arba ES DAR 29 straipsnį turėtų būti toliau nustatoma ir paaiškinama, kaip bus laikomasi nuostatų. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamas Standartinių sutarčių sąlygų projektas, dėl kurio Valdyba ir EDAPP turi pateikti nuomonę.
14. Priimtoms standartinės sutarčių sąlygos yra garantijų rinkinys, kuris turi būti naudojamas toks, koks yra, nes jomis siekiama apsaugoti duomenų subjektus ir sumažinti konkretų pavojų, susijusį su pagrindiniais duomenų apsaugos principais.
15. EDAV ir EDAPP apskritai palankiai vertina tai, kad standartinės sutarčių sąlygos priimtose kaip tvirta atskaitomybės priemonė, padedanti duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams laikytis savo prievolių pagal BDAR ir ES DAR.
16. EDAV jau paskelbė nuomones dėl Danijos priežiūros institucijos² ir Slovėnijos priežiūros institucijos³ parengtų standartinių sutarčių sąlygų.
17. Siekiant užtikrinti nuoseklų požiūrį į asmens duomenų apsaugą visoje Sąjungoje, EDAV ir EDAPP labai palankiai vertina tai, kad Komisija numatė visoje ES priimti standartinės sutarčių sąlygas.
18. Tas pats standartinių sutarčių sąlygų rinkinys iš tiesų bus taikomas neatsižvelgiant į tai, ar šie santykiai apima privačius subjektus, valstybių narių valdžios institucijas ar ES institucijas ar organus. Šiomis visoje ES priimtomis standartinėmis sutarčių sąlygomis bus užtikrintas tolesnis suderinamumas ir teisinis tikrumas.
19. EDAV ir EDAPP taip pat palankiai vertina tai, kad tas pats standartinių sutarčių sąlygų rinkinys turėtų būti taikomas duomenų valdytojui ir duomenų tvarkytojui, kuriems atitinkamai taikomi BDAR ir ES DAR, santykiams.

3.2 Taikomos metodikos paaiškinimas ir dokumento struktūra

20. Siekiant aiškumo, šią nuomonę sudaro i) pagrindinė dalis, kurioje išsamiai išdėstomos bendrosios pastabos, kurias pageidauja pateikti EDAV ir EDAPP, ir ii) priedas, kuriame pateikiamos labiau techninio pobūdžio pastabos, tiesiogiai susijusios su Sprendimo projektu ir Standartinių sutarčių sąlygų projektu, kad būtų galima pateikti keletą galimų pakeitimų pavyzdžių. Nėra bendrųjų ir techninių pastabų hierarchijos.
21. Be to, pagrindinės pastabos dėl Sprendimo projekto ir Standartinių sutarčių sąlygų projekto pateikiamos dviejuose atskiruose skirsniuose. Siekiant užtikrinti nuoseklumą, prireikus daromos kryžminės nuorodos.
22. Siekiant nuoseklumo, prireikus taip pat daromos kryžminės nuorodos į EDAV ir EDAPP bendrą nuomonę Nr. 02/2021 dėl standartinių sutarčių sąlygų dėl asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims.

² Nuomonė 14/2019 dėl Danijos PI pateikto standartinių sutarčių sąlygų projekto (BDAR 28 straipsnio 8 dalis), https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201914_dk_scc_en.pdf.

³ Nuomonė 17/2020 dėl Slovėnijos PI pateikto standartinių sutarčių sąlygų projekto (BDAR 28 straipsnio 8 dalis), https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinioni-tal-bord-art-64/opinion-172020-draft-standard-contractual_lt.

4 SPRENDIMO PROJEKTO IR JO PRIEDO ANALIZĖ

4.1 Pagrindinės pastabos dėl Sprendimo projekto

4.1.1 Dėl Sprendimo taikymo srities ir sąsajos su kitu Standartinių sutarčių sąlygų dėl duomenų perdavimo rinkinio projektu

23. Sprendimo projekto 2 straipsnyje numatyta, kad „*priede nustatytos standartinės sutarčių sąlygos gali būti naudojamos duomenų valdytojo ir asmens duomenis jo vardu tvarkančio duomenų tvarkytojo sutartyse, kai duomenų valdytojui ir duomenų tvarkytojui taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 arba Reglamentas (ES) 2018/1725*“.
24. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad dabartine šio straipsnio formuluote skatinamas teisinis netikrumas dėl aplinkybių, kuriomis subjektai galės remtis šiomis standartinėmis sutarčių sąlygomis.
25. EDAV ir EDAPP supranta, jog Komisija siekia, kad šios standartinės sutarčių sąlygos būtų taikomos tik ES vidaus aplinkybėms ir kad jomis neturėtų būti remiamasi duomenų perdavimo atveju, kaip apibrėžta V skyriuje. Šiais atvejais šalys veikia turėtų remtis atskiru standartinių sutarčių sąlygų rinkiniu, kuris buvo nustatytas dėl asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir kuris taip pat skirtas BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalių reikalavimams (toliau – **standartinės sutarčių sąlygos dėl duomenų perdavimo**).
26. EDAV ir EDAPP mano, kad Sprendimo projektu šalims nesuteikiama pakankamai aiškumo, o tiksli Sprendimo taikymo sritis turi būti aiškiai nustatyta ir išsamiai apibūdinta specialioje Sprendimo projekto konstatuojamojoje dalyje, pavyzdžiui, prieš dabartinę Sprendimo projekto 10 konstatuojamąją dalį.
27. Valdyba ir EDAPP taip pat laikosi nuomonės, kad dabartinė Sprendimo projekto 2 straipsnio formuluotė neapsiriboja ES vidaus aplinkybėmis, nes pagal BDAR 3 straipsnio 2 dalį duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai, kurių vykdomai tam tikrai duomenų tvarkymo veiklai taikomas BDAR, gali būti įsisteigę už ES ribų. Tada turėtų būti paaiškinta, ar tokiomis aplinkybėmis galima remtis šiomis standartinėmis sutarčių sąlygomis.
28. Galiausiai EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad numatomas apsiribojimas ES vidaus aplinkybėmis nėra pagrįstas. Pavyzdžiui, EDAV ir EDAPP nemato jokios priežasties, kodėl subjektai, siekdami laikytis BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatų, negalėtų remtis šiomis standartinėmis sutarčių sąlygomis, jei vienai iš šalių netaikomas BDAR dėl tam tikros duomenų tvarkymo veiklos, bet ji yra atitinkamoje šalyje. Jei standartinių sutarčių sąlygų taikymo sritis bus išplėsta, kad apimtų aplinkybes, susijusias su duomenų perdavimu už ES ribų, šalims turėtų būti paaiškinta, kad šios standartinės sutarčių sąlygos atitiks BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalių arba ES DAR 29 straipsnio 3 ir 4 dalių reikalavimus, bet ne visus BDAR arba ES DAR nustatytus reikalavimus, pavyzdžiui, dėl taisyklių, susijusių su tarptautiniu duomenų perdavimu.
29. EDAV ir EDAPP nuomone, taip pat svarbu Sprendime aiškiai nurodyti šio standartinių sutarčių sąlygų rinkinio ir standartinių sutarčių sąlygų dėl duomenų perdavimo sąsają ir sąveiką. Jau Sprendime šalims turėtų būti paaiškinta, kad kai šalys ketina pasinaudoti standartinėmis sutarčių sąlygomis pagal BDAR 28 straipsnio 7 dalį ir BDAR 46 straipsnio 2 dalies c punktą, šalys turi remtis standartinėmis sutarčių sąlygomis dėl duomenų perdavimo.

4.2 Pagrindinės pastabos dėl Komisijos įgyvendinimo sprendimo priedo

4.2.1 Tikslas ir taikymo sritis (Standartinių sutarčių sąlygų projekto 1 sąlyga)

30. Standartinių sutarčių sąlygų projekto **1 sąlygos a punkte** nurodyta, kad standartinėmis sutarčių sąlygomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi BDAR ir ES DAR. EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad sutarties šalys, pasirašydamos dėl sąlygų, turėtų turėti galimybę pasirinkti arba nuorodas į BDAR, arba ES DAR, atsižvelgdamos į jų padėčiai taikomą atitinkamą reglamentą.
31. Tokiu būdu subjektai, naudojantys standartines sutarčių sąlygas pagal BDAR 28 straipsnį, savo standartinėse sutarčių sąlygose neturėtų nuorodas į ES DAR, o subjektai, besiremiantys ES DAR 29 straipsnio nuostatomis, vengtų nuorodų į BDAR. Tai padėtų užtikrinti aiškesnius šalių, kurios daugeliu atvejų yra ne taip gerai susipažinusios su tokiu reguliavimu, santykius. Jei taip, standartinėse sutarčių sąlygose turėtų būti nurodyta, kad toks pasirinkimas yra įmanomas, ir turėtų būti atitinkamai pritaikytas standartinių sutarčių sąlygų rengimas.
32. Kaip numatyta **1 sąlygos b ir c punktuose** ir remiantis **5 sąlyga** (prisijungimo sąlyga), keli duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai, nurodyti **I priede**, gali būti standartinių sutarčių sąlygų, taikomų **II priede** nurodytam duomenų tvarkymui, šalys. EDAV ir EDAPP mano, kad tokiu atveju, kai yra kelios sutarties šalys, standartinėse sutarčių sąlygose (ir jų prieduose) iš šalių turėtų būti reikalaujama išsamiau apibūdinti ir apibrėžti atsakomybės paskirstymą bei aiškiai nurodyti, kuris (-ie) duomenų tvarkytojas (-ai) kurio (-ių) duomenų valdytojo (-ų) vardu ir kokiais tikslais tvarko duomenis. Dabartinė šių standartinių sutarčių sąlygų ir priedų formuluotė gali sukelti painiavą dėl kiekvieno subjekto kvalifikacijos ir funkcijos tam tikros duomenų tvarkymo operacijos atžvilgiu, ypač atsižvelgiant į galimybę įtraukti prisijungimo sąlygą.

4.2.2 Nekintamumas (Standartinių sutarčių sąlygų projekto 2 sąlyga)

33. Pagal Standartinių sutarčių sąlygų projekto **2 sąlygos b punktą** šalys įsipareigoja jų nekeisti, išskyrus atvejus, kai papildomos sąlygos „*tiesiogiai arba netiesiogiai neprieštarauja*“ standartinėms sutarčių sąlygoms. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams, EDAV ir EDAPP palankiai vertintų paaiškinimus dėl sąlygų, kurias Europos Komisija laikytų tiesiogiai arba netiesiogiai prieštaraujančiomis standartinėms sutarčių sąlygoms, rūšies. Tokiu paaiškinimu, pavyzdžiui, būtų galima nurodyti, kad standartinėms sutarčių sąlygoms prieštaraujančios sąlygos yra tos, kuriomis kenkiama ar daromas neigiamas poveikis standartinėse sutarčių sąlygose numatytoms prievolėms arba kurios trukdo laikytis standartinėse sutarčių sąlygose numatytų prievolių. Pavyzdžiui, sąlygos, pagal kurias duomenų tvarkytojai gali naudoti duomenis savo tikslais, prieštarautų duomenų tvarkytojo prievolei tvarkyti asmens duomenis tik duomenų valdytojo vardu, jo nustatytais tikslais ir priemonėmis.

4.2.3 Prisijungimo sąlyga (Standartinių sutarčių sąlygų projekto 5 sąlyga)

34. Standartinių sutarčių sąlygų projekto **5 sąlyga** bet kuriam subjektui suteikiama galimybė prisijungti prie standartinių sutarčių sąlygų ir taip tapti nauja sutarties šalimi kaip duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui. Kaip jau minėta, tokios naujos sutarties šalies kvalifikacija ir funkcija turėtų būti aiškiai nurodytos prieduose, prašant šalių išsamiau apibūdinti ir apibrėžti atsakomybės paskirstymą bei aiškiai nurodyti, kuris (-ie) duomenų tvarkytojas (-ai) kurio (-ių) duomenų valdytojo (-ų) vardu ir kokiais tikslais tvarko duomenis.

35. **5 sąlygos a punkte** nustatyta, kad naujų šalių prisijungimas prie standartinių sutarčių sąlygų priklauso nuo visų kitų šalių sutikimo. Siekiant išvengti bet kokių praktinių sunkumų, EDAV ir EDAPP palankiai vertintų paaiškinimą, kaip tokį sutikimą galėtų duoti kitos šalys (ar jis turėtų būti rašytinis, ar ne, koks tokio sutikimo davimo terminas, kokios informacijos reikia prieš duodant sutikimą). Be to, EDAV ir EDAPP palankiai vertintų paaiškinimą, ar ir kaip tokį sutikimą turi duoti visos šalys, neatsižvelgiant į jų kvalifikaciją ir funkciją tvarkant duomenis.

4.2.4 Šalių prievolės (Standartinių sutarčių sąlygų projekto 7 sąlyga)

36. Nors šios sąlygos pavadinimas yra „Šalių prievolės“, **7 sąlygos a punkto** dabartinėje formuluotėje daroma nuoroda tik į duomenų tvarkytojui taikomas prievolės. BDAR 28 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sutartyje nustatomos ne tik duomenų valdytojo teisės, bet ir prievolės. Todėl EDAV ir EDAPP siūlo prie šios sąlygos pridėti nuorodą į duomenų valdytojui nustatytas prievolės, siekiant išsamumo ir didesnio aiškumo. Pavyzdžiui, prieš 7 sąlygos a punktą galima pridėti tokį sakinį: *„Duomenų valdytojas turi teisę ir prievolę priimti sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių ir yra atsakingas už tai, kad asmens duomenys būtų tvarkomi laikantis galiojančių ES arba valstybių narių duomenų apsaugos nuostatų ir sąlygų (įskaitant asmens duomenų tvarkymo, kurį duomenų tvarkytojui nurodyta atlikti, užtikrinimą remiantis teisiniu pagrindu pagal BDAR 6 straipsnį arba ES DAR 5 straipsnį)“*.
37. 7 sąlygos a punkte taip pat numatyta, kad nurodymai turėtų būti patikslinti IV priede, o tolesnius nurodymus gali duoti ir duomenų valdytojas. Galimybė duomenų valdytojui duoti „*tolesnius nurodymus*“ yra būtina, kad būtų visiškai įgyvendintos standartinėse sutarčių sąlygose nustatytos šalių teisės ir prievolės, tačiau ji nėra neribota. Bet koks vėlesnis nurodymas turėtų atitikti atitinkamas šalių teises ir prievolės, nustatytas standartinėse sutarčių sąlygose. EDAV ir EDAPP mano, kad tai turėtų būti aiškiai nurodyta sąlygoje.
38. Be to, kad būtų padidintas suderinamumas su BDAR 28 straipsnio 3 dalies a punkto ir ES DAR 29 straipsnio 3 dalies a punkto tekstu ir tokia prievolė būtų tiesiogiai įtraukta į sutartį, EDAV ir EDAPP siūlo iš dalies pakeisti 7 sąlygos a punkto pirmojo sakinio pabaigą šia pabraukta formuluote: *„Duomenų tvarkytojas tvarko asmens duomenis tik pagal duomenų valdytojo dokumentais įformintus nurodymus, išskyrus atvejus, kai tai daryti reikalaujama pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę, kuri yra taikoma duomenų tvarkytojui; toku atveju duomenų tvarkytojas prieš pradėdamas tvarkyti duomenis praneša apie tokį teisinį reikalavimą duomenų valdytojui, išskyrus atvejus, kai pagal tą teisę toks pranešimas yra draudžiamas dėl svarbių viešojo intereso priežasčių“*.
39. Dėl duomenų valdytojo pateiktų neteisėtų nurodymų, aprašytų BDAR 28 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad duomenų valdytojo ir duomenų tvarkytojo sutartyje turėtų būti pateikta šiek tiek tikslesnės informacijos apie pasekmes ir sprendimus, numatomus tuo atveju, jei duomenų tvarkytojas praneša duomenų valdytojui, kad, jo nuomone, nurodymu pažeidžiamas BDAR arba kitos taikytinos duomenų apsaugos nuostatos. Todėl Europos Komisija turėtų paraginti šalis į sutartį įtraukti daugiau informacijos apie pranešimo apie nurodymą, kuriuo daromas pažeidimas, pasekmes (pavyzdžiui, sąlygą dėl galimybės duomenų tvarkytojui sustabdyti susijusio nurodymo vykdymą, kol duomenų valdytojas patvirtins, iš dalies pakeis arba atšauks savo nurodymą, sąlygą dėl sutarties nutraukimo, jei duomenų valdytojas ir toliau reikalautų vykdyti neteisėtą nurodymą).
40. Kalbant apie duomenų valdytojo galimybes pagal **7 sąlygos 2 dalį**, susijusias su duomenų ištrynimu arba grąžinimu, EDAV ir EDAPP ragina Europos Komisiją pačioje sąlygoje nurodyti, kad duomenų

valdytojas turėtų galėti pakeisti pasirinkimą, padarytą pasirašant sutartį, per visą sutarties galiojimo laikotarpį ir sutartį nutraukus.

41. Kaip bendrą pastabą dėl **7 sąlygos 3 dalies**, susijusios su duomenų tvarkymo saugumu, EDAV ir EDAPP pažymi, kad visos prievolės tenka duomenų tvarkytojui, nenurodant duomenų valdytojo funkcijos, visų pirma atliekant rizikos vertinimą, kuris turi būti taikomas saugumo priemonėms, atsižvelgiant į duomenų valdytojo nustatytą duomenų tvarkymo tikslą. Kai kuriais atvejais duomenų tvarkytojas gali nežinoti tikslaus duomenų tvarkymo tikslo, pavyzdžiui, saugodamas duomenis. Todėl, taip pat remdamiesi BDAR 28 straipsnio 3 dalies nuostatomis, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad ši sąlyga turėtų būti papildyta prievolėmis, susijusiomis su duomenų tvarkymo saugumu ir taikomomis duomenų valdytojui, kuris visų pirma turi pateikti visą naudingą informaciją duomenų tvarkytojui, kad jis galėtų laikytis atitinkamų reikalavimų šiuo atžvilgiu.
42. Standartinių sutarčių sąlygų projekto **7 sąlygos 3 dalies a punkte** numatyta, kad duomenų tvarkytojas ne vėliau kaip per 48 valandas turi pranešti duomenų valdytojui apie asmens duomenų saugumo pažeidimą. Kai kuriais atvejais toks terminas gali būti trumpas ir sukelti painiavą dėl termino, per kurį duomenų valdytojas apie asmens duomenų saugumo pažeidimą turi pranešti priežiūros institucijai (jis prasideda, kai duomenų valdytojas apie tai sužino, t. y. kai apie tai jam praneša duomenų tvarkytojas). Atsižvelgdami į reikalavimą, pagal kurį duomenų tvarkytojas, sužinojęs apie asmens duomenų saugumo pažeidimą, „*nepagrįstai nedelsdamas*“ apie tai turi pranešti duomenų valdytojui, kaip numatyta BDAR 33 straipsnio 2 dalyje, EDAV ir EDAPP siūlo leisti šalims, atsižvelgiant į konkrečią padėtį, nustatyti atitinkamą terminą šiam reikalavimui įvykdyti. Todėl šalių turėtų būti prašoma standartiniuose sutarčių sąlygose nurodyti terminą, dėl kurio susitarta tokio pranešimo atveju.
43. Standartinių sutarčių sąlygų projekto **7 sąlygos 4 dalies c punkte** numatyta galimybė duomenų valdytojui, siekiant atlikti auditus, naudotis duomenų tvarkytojo įgalioto nepriklausomo auditoriaus paslaugomis. Ši nuostata nenumatyta BDAR 28 straipsnio 3 dalies h punkte ir turi būti suderinta su šiuo straipsniu, kuriame nustatyta, kad duomenų tvarkytojas turi sudaryti sąlygas ir padėti duomenų valdytojui arba kitam duomenų valdytojo įgaliotam auditoriui atlikti auditus, įskaitant patikrinimus. Pats duomenų tvarkytojas gali pasiūlyti auditorių, tačiau sprendimą dėl auditoriaus turi priimti duomenų valdytojas pagal BDAR 28 straipsnio 3 dalies h punktą.
44. **7 sąlygos 4 dalies c punkte** taip pat nurodyta, kad tais atvejais, kai duomenų valdytojas įgalioja nepriklausomą auditorių, jis padengia išlaidas, o kai duomenų tvarkytojas įgalioja atlikti auditą, jis turi padengti nepriklausomo auditoriaus išlaidas. Kadangi išlaidų paskirstymo duomenų valdytojui ir duomenų tvarkytojui klausimas BDAR nereglamentuojamas, EDAV ir EDAPP laikosi nuomonės, kad šioje sąlygoje turėtų būti išbraukta bet kokia nuoroda į išlaidas.
45. Kalbant apie **7 sąlygos 7 dalį** dėl tarptautinio duomenų perdavimo ir konkrečiau apie situaciją, kai duomenų tvarkytojas naudoja pagalbinio duomenų tvarkytojo trečiojoje šalyje paslaugomis, EDAV ir EDAPP išreiškia nuomonę, kad b punkte galėtų būti aiškiau nurodyta galimybė šioms dviem šalims pasirašyti vieną standartinių sutarčių sąlygų rinkinį, kuriuo siekiama laikytis ir BDAR V skyriaus, ir 28 straipsnio 4 dalies nuostatų, jei tai iš tiesų yra tikslas, kurį šia sąlyga norima pasiekti ir kurį reikėtų išsamiau paaiškinti. Taip pat turėtų būti paaiškinta, ar šalys turi remtis šiuo standartinių sutarčių sąlygų rinkiniu, ar veikiau standartinėmis sutarčių sąlygomis dėl duomenų perdavimo, kuriomis taip pat numatomos apsaugos priemonės pagal BDAR 28 straipsnio 3 ir 4 dalis.
46. EDAV ir EDAPP taip pat norėtų pabrėžti, kad nors **7 sąlygos 7 dalies b punkte** kalbama tik apie standartinių sutarčių sąlygų dėl duomenų perdavimo naudojimą, galima teisėtai remtis keliomis kitomis perdavimo priemonėmis nustatant duomenų tvarkytojo atliekamą duomenų perdavimą

pagalbiniam duomenų tvarkytojui trečiojoje šalyje, todėl siūloma vartoti bendresnę formuluotę, susijusią su perdavimo priemonėmis pagal BDAR 46 straipsnį.

47. EDAV ir EDAPP taip pat nurodė, kad reikia išsamiau paaiškinti 7 sąlygos 7 dalies b punkto paskutinę dalį, nurodant standartinių sutarčių sąlygų dėl duomenų perdavimo „*naudojimo sąlygas*“. Kadangi ši nuostata leidžia manyti, kad gali būti nustatytos konkrečios standartinių sutarčių sąlygų dėl duomenų perdavimo naudojimo sąlygos, reikia patikslinti, kokios yra šios sąlygos.

4.2.5 Duomenų subjekto teisės (Standartinių sutarčių sąlygų projekto 8 sąlyga)

48. Šiuo metu šios sąlygos pavadinimas yra „*Duomenų subjekto teisės*“, tačiau EDAV ir EDAPP mano, kad pavadinimas neatspindi sąlygos turinio.
49. Standartinių sutarčių sąlygų projekto **8 sąlygos a ir b punktuose** iš tiesų kalbama apie duomenų tvarkytojo prievolę teikti pagalbą duomenų valdytojui vykdant prievoles atsakyti į prašymus pasinaudoti duomenų subjekto teisėmis, nustatytomis BDAR III skyriuje ir ES DAR III skyriuje. Tačiau 8 sąlygos c ir d punktuose kalbama apie duomenų tvarkytojo pagalbą, susijusią su kitų rūšių duomenų valdytojo prievolėmis, visų pirma pagal BDAR 32–36 straipsnių ir ES DAR 33–41 straipsnių nuostatas.
50. Todėl EDAV ir EDAPP siūlo pakeisti šios sąlygos pavadinimą į „*Pagalba duomenų valdytojui*“, kad būtų atspindėta skirtinga duomenų tvarkytojo teikiama pagalba.
51. Kaip alternatyvą EDAV ir EDAPP rekomenduotų Komisijai šią sąlygą padalyti į dvi dalis, kad būtų galima atskirti duomenų tvarkytojo teikiamą pagalbą:
 -) pagalbą, susijusią su duomenų valdytojo prievolėmis atsakyti į prašymus pasinaudoti duomenų subjekto teisėmis, nustatytomis BDAR III skyriuje ir ES DAR III skyriuje, ir
 -) pagalbą, susijusią su duomenų valdytojo prievolėmis pagal BDAR 32–36 straipsnių ir ES DAR 33–41 straipsnių nuostatas.
52. Standartinių sutarčių sąlygų projekto 8 sąlygos a punkte taip pat nustatyta, kad „*duomenų tvarkytojas nedelsdamas praneša duomenų valdytojui apie bet kokį prašymą, gautą tiesiogiai iš duomenų subjekto. Jis pats į šį prašymą neatsako, išskyrus atvejus, kai duomenų valdytojas jam leido tai daryti*“.
53. EDAPP ir EDAV laikosi nuomonės, kad šia sąlyga turėtų būti:
 -) papildomai paaiškinama, kad atsakymai duomenų subjektams teikiami laikantis IV priede nustatytų duomenų valdytojo nurodymų (pavyzdžiui, dėl atsakymo turinio);
 -) papildomai paaiškinama, kad duomenų tvarkytojo prievolės, susijusios su duomenų subjekto teisių įgyvendinimu duomenų valdytojo vardu, taikymo sritis turėtų būti aprašyta ir aiškiai nurodyta VII priede.
54. **8 sąlygos c punkto 1 papunktyje** ir **9 sąlygos a punkte** reikalaujama nurodyti kompetentingą priežiūros instituciją, bet nenumatoma atvejo, kai sutartį sudaro keli duomenų valdytojai, taigi ir kelios kompetentingos priežiūros institucijos. Todėl reikėtų įtraukti galimybę paminėti kelias kompetentingas priežiūros institucijas. Be to, gali būti atvejų, kai duomenų tvarkymas, kuriam taikomos sąlygos, yra tarpvalstybinio pobūdžio ir vadovaujanti priežiūros institucija turi būti nustatyta kaip kompetentinga priežiūros institucija. Tai taip pat turėtų atspindėti 8 sąlygos c punkto 1 papunktyje ir 9 sąlygos a punkte.

55. EDAV ir EDAPP siūlo, kad tais atvejais, kai ES duomenų tvarkytojai yra saistomi trečiųjų šalių teisės arba praktikos, kuria daromas poveikis šių sąlygų laikymuisi, Komisija turėtų įvertinti, ar tikslinga taikyti papildomą sąlygą šiems atvejams nagrinėti.

4.2.6 Standartinių sutarčių sąlygų projekto priedai

56. Standartinės sutarčių sąlygos skirtos naudoti susitarimams dėl duomenų tvarkymo, kurie gali apimti daugiau nei vieną šalį kaip duomenų valdytoją ir (arba) daugiau nei vieną šalį kaip duomenų tvarkytoją. Todėl kyla pavojus, kad tuo atveju, jei priedai nebus tinkamai užpildyti, šalių atsakomybė bus neaiški. Šis pavojus padidėja, kai naujos šalys vėliau prisijungia prie sutarties naudodamosi prisijungimo sąlyga ir (arba) sutartis apima duomenų tvarkymą skirtingais tikslais arba skirtingomis aplinkybėmis.
57. EDAPP ir EDAV laikosi nuomonės, kad labai svarbu, jog standartinių sutarčių sąlygų prieduose būtų visiškai aiškiai apibrėžtos kiekvienos šalies funkcijos ir atsakomybė, atsižvelgiant į kiekvieną duomenų tvarkymo veiklą. Tai būtina, kad šalys galėtų nustatyti, kas tvarko kokius asmens duomenis kieno vardu ir koku tikslu, kokie nurodymai taikomi ir kam leidžiama duoti nurodymus. Dėl bet kokių neaiškumų duomenų valdytojai arba duomenų tvarkytojai negalėtų vykdyti savo prievolių pagal atskaitomybės principą.
58. Tais atvejais, kai tam tikras duomenų tvarkymo paslaugas teikiančios arba jomis besinaudojančios šalys, duomenų tvarkymo (išsamus) aprašymas, taikytinos techninės ir organizacinės priemonės, duomenų valdytojo nurodymai dėl asmens duomenų tvarkymo, konkretūs apribojimai ir (arba) papildomos apsaugos priemonės, susijusios su specialios kategorijos duomenimis, įgaliojimai pagalbiniai duomenų tvarkytojai ir (arba) techninės ir organizacinės priemonės, kuriomis duomenų tvarkytojas turi padėti duomenų valdytojui, skiriasi, šalys turėtų būti įpareigos užpildyti papildomus I–VII priedus, išskyrus atvejus, kai skirtumai yra labai nedideli ir prieduose aiškiai nurodytos išimty.
59. Sudėtingos sutarties, apimančios, pavyzdžiui, kelias šalis arba kelis tikslus, atveju visada turi būti aišku, kuris priedas (arba, jei nukrypimai viename priede nedideli, kuri tokio priedo nuostata) taikomas (-a) konkrečioms aplinkybėms arba santykiams. Būtina aiškiai nustatyti ir atskirti skirtingą duomenų tvarkymo veiklą.

Europos duomenų apsaugos priežiūros Europos duomenų apsaugos valdybos vardu
pareigūno vardu

Pirmininkė

Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūnas

(Andrea Jelinek)

(Wojciech Wiewiorowski)